Oruç / Kefaret

Ankara’dan Mustafa bey: “Şu an elli yaşlarında olan annem, yaklaşık 14-15 yaşlarında biraz silik de olsa oruç bozduğunu hatırlıyor. Şimdilik ciddî bir rahatsızlığı da yok. Fakat, kefâret orucu tutabileceğine kanaati yok. Yerine belli bir meblağla fakir bir kimseye yardım edebilir mi?”

Görünüşte sırf bir cezâ orucu olarak algılanan kefâret orucu, aslında hem bir ibâdet, hem bir caydırıcı müeyyide, hem de af ve mağfirete vesîle olan bir sâlih amelden ibârettir.
Ramazan’da bilerek oruç bozmanın cezâsı oruç cinsindendir. Cenâb-ı Hak, bu vesîleyle kulunu hem affına ve mağfiretine mazhar kılmakta, hem de rızâsına nâil eylemektedir. Böylece oruç cinsinden verdiği cezâyı da, kulunun günahlarına kefâret saymaktadır.
Kefâret orucuna hükmeden hadîs-i şerifteki tertip sırası oruç kefâreti için önemlidir. Peygamber Efendimiz (asm) oruç bozma cezâsına karşılık olarak önce bir kölenin hürriyetine kavuşturulmasını istediğine göre, öncelik köle azat etmektir.
Hürriyetine kavuşturacak köle bulamayan kimse, bu defa peş peşe altmış bir gün oruç tutmakla yükümlü olur.
Sıhhî bir engelinden veya özründen dolayı altmış bir gün oruç tutmaya güç yetiremeyen kimseler, bunun yerine altmış bir fakîri bir iftar ve bir sahur olmak üzere (toplam ikişer öğün) birer defa doyururlar. Veya bir fakîri altmış bir gün doyururlar. Veya her birine yarımşar sa’ (yaklaşık 1,667 kg eder) buğday veya değerini verirler. Ya da birer sa’ (3,334 kg.) arpa, hurma veya kuru üzüm veya değerini verirler.

Yani altmış bir fakîrin her birine bir fitre ölçüsünde, yani bir günlük yiyecek miktarı para vermesi, peş peşe iki ay oruç tutmaktan âciz olan kimse için yeterli olur.
Buna da güç yetiremeyen bir kimse, imkân bulana kadar kefâret zimmetinde olarak yaşar. Hayatı boyunca hiç imkân bulamaz ise, öldüğünde kefâret düşer.
Anneniz ergenlik çağında mı, ergenlik çağına ulaşmadan mı oruç bozmuş olduğunu hatırlamaya çalışsın; veya kendisi hakkında galip zannına göre hüküm versin. Eğer ergenlik çağından önce oruç bozmuş olduğunu hatırlarsa kefâret orucu tutmasına

gerek yoktur. Gününe gün kazâ etmesi kendisi için yeterli olur. Ergenlik çağında bozmuşsa eğer, kefâret gerektiren bir nedenle mi bozup bozmadığına da bakmalıdır. Eğer kefâret gerektiren bir nedenle bozmamışsa yine gününe gün kazâ etmesi yeterlidir. Eğer kefâret gerektiren bir nedenle oruç bozmuşsa ve daha sonra kefâret orucunu tutmaya güç yetirememişse yukarıda anlatıldığı üzere her bir gün için bir fakîre fidye vermesi yeterli olur. Allah kabul etsin.